

Resebrev Nr 20

1-14 november 1972

ISTANBUL-TEHERAN- MESHAD-HERAT

Första resan till Indien hösten 1972, 19 år gammal. Tre dagars fascinerande tågresa över anatoliska högslätten inklusive färja över Van-sjön. Sov på bagagehyllan och lärde känna intressanta människor. Teheran var dessvärre en hemsk stad att besöka, det gällde bara att skaffa visum till Afghanistan. När det var klart for jag vidare med tåg till shiamuslimernas heliga stad Meshad och över gränsen till Herat. En helt otroligt spännande plats med sin enastående vackra moské och historiska minnesmärken med anor från timuriderna. I mina ögon var Herat annorlunda mot alla andra platser på iorden.

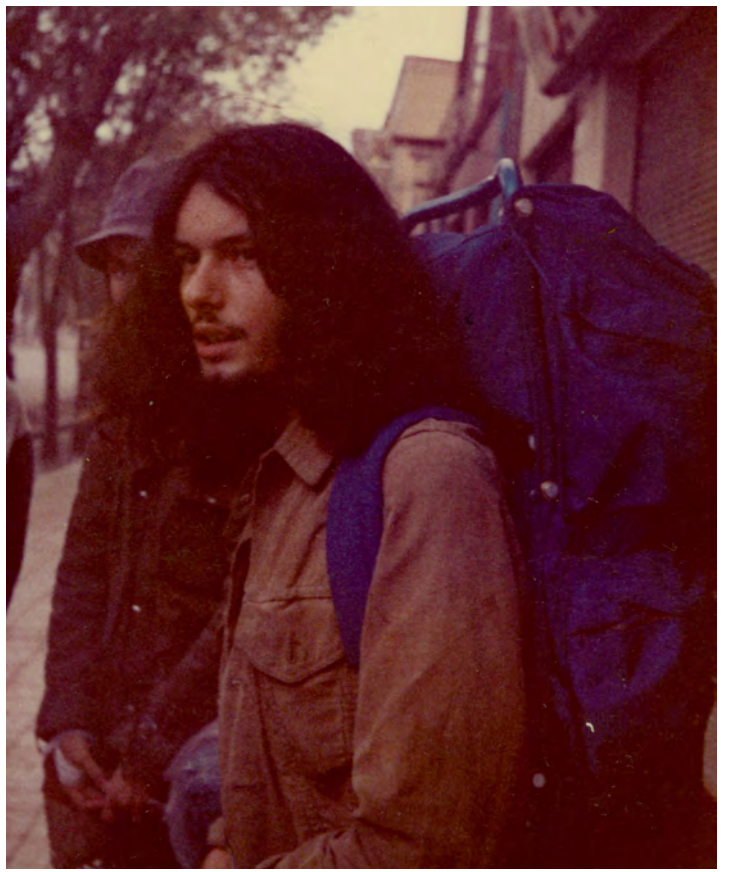

TEHERAN

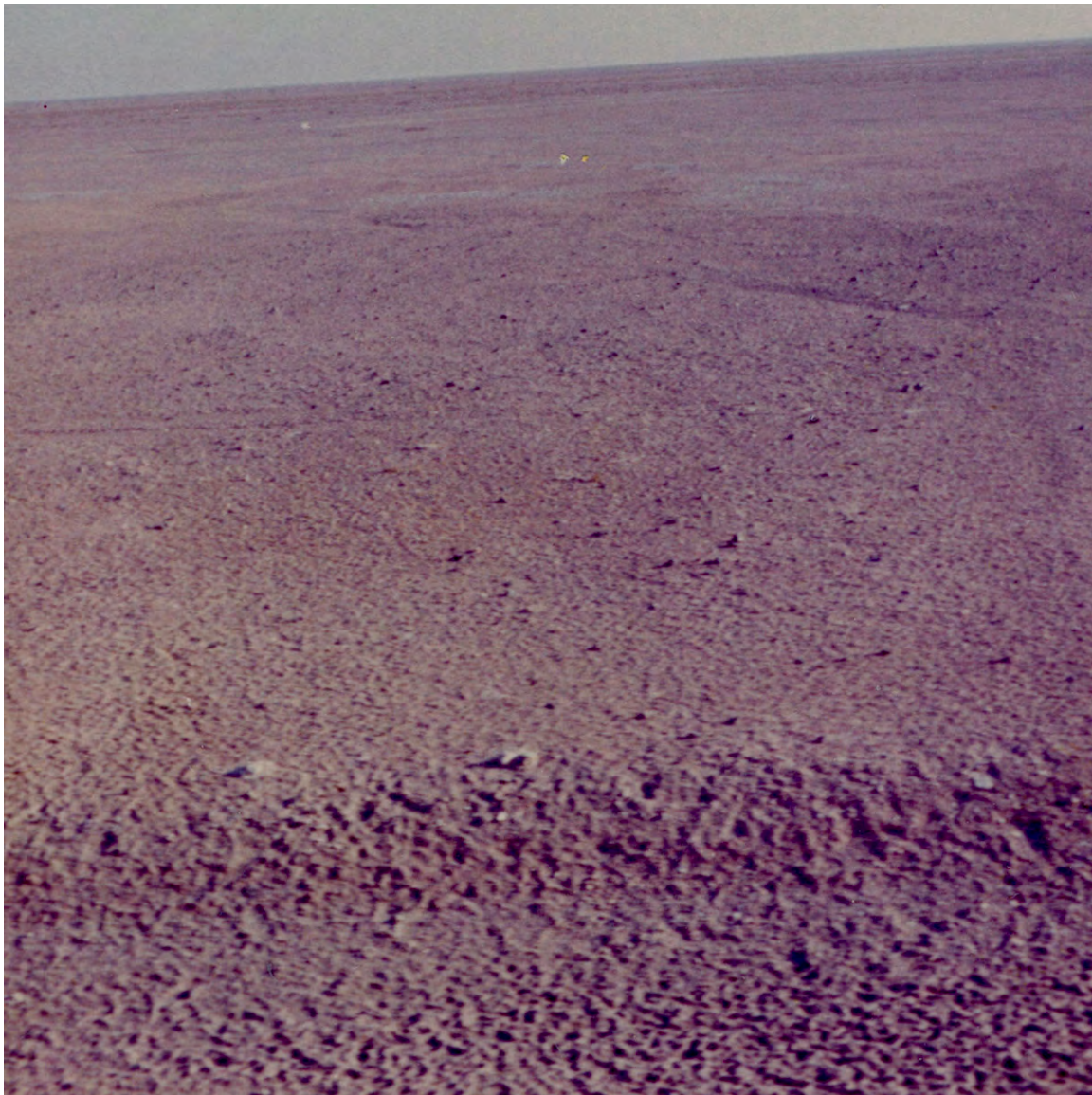
VISUMANSÖKAN PÅ AFGHANSKA
AMBASSADEN

Tulio från Mexiko

TÅGRESA
TEHERAN-
MESHAD

& BUSS
MESHAD-
HERAT

احسب

طبق قوانین ایران ورود و حمل و نقل و مخفی کردن مواد مخدر (تعمیرات شش تریاک) غیر مجاز است و مجازات
بزرگ منسوب میشود و مستوجب مجازات شدید خواهد بود بجز مواردی که در قانون و مقررات ایران از آنجا
هرگونه موادمفرت که در این موارد از قبل از ورود به مرز ایران مینماید

AVERTISSEMENT

Il est rappelle à toute personne franchissant la frontière de l'Iran que
les lois pénales de ce pays sont particulièrement rigoureuses pour ce
qui concerne l'importation, le transport ou le recel de stupefiants, tels que
le haschich, l'opium, la morphine, l'héroïne ou la cocaïne. En
conséquence, tout détenteur de l'un ou plusieurs de ces produits
prohibés est prié de le ou les détruire avant de franchir la frontière
iranienne

WARNING

UNDER IRANIAN LAW THE IMPORTATION, CARRYING OR
CONCEALMENT OF NARCOTICS SUCH AS HASHISH, OPIUM,
MORPHIN, HEROIN AND COCAINE IS A CRIMINAL OFFENCE
SUBJECT TO SEVERE PENALTIES. ALL PERSONS INTENDING TO
ENTER IRAN ARE STRICTLY WARNED TO DESTROY ANY SUCH
NARCOTICS IN THEIR POSSESSION BEFORE CROSSING THE
FRONTIER.

WARNING

Da die Einfuhr, Beförderung und Verheimlichung der Rauschgifte,
wie Haschisch, Opium, Morphin, Heroin und Kokain, nach iranischen
Strafgesetzen schwere Strafe zur Folge hat, deshalb werden alle
diejenigen, die das staatsgebiet Irans betreten wollen, strengstens
gewarnt sie müssen die erwähnten Artikel, wenn sie solche Sachen
bei sich haben vor dem Eintritt in die Grenze vernichten.

HERAT

Afghanpäls inhandlad i Herat för 1200 afghanis

Fredagsmoskén i Herat

Citadellet i Herat

HELMUT NORK

1 november 1972

Upp klockan 9 och packade klart. Frukost med Helge på Pudding Shop: Stekt ägg, yoghurt och te. Köpte ägg, bröd, marmelad, paprikafyllt kött, körsbär på burk, tonfisk, kex, mandariner och två flaskor vin för att ha med på den tre dagar långa tågresan. Färja över till Haydarpasa järnvägsstation på den asiatiska sidan klockan 14.30.

Dela kupé med en amerikan, en afghan och tre pakistanare. Helt fullsatt tåg avgick klockan 17.45. Svårt att sova men låg i fall ner mellan 22 och 06.30.

2 november 1972

Trött, trött. Åt ägg, bröd, marmelad och kex till frukost. Ägnade dagen åt att skriva dagbok och umgås med supertrevliga medpassagerarna, särskilt pakistanarna, varav en kände väl till Sverige. Färdades över den anatoliska högslätten.

3 november 1972

Klockan är just nu 14:45 och vi far över den turkiska högslätten. Snöklädda berg kantar vår väg och vi närmar oss sjön Van över vilken vi måste åka båt i 4 timmar. Tåget är redan försenat drygt 3 timmar men det gör ingenting. Det har varit en fantastisk tågresa med alla dessa människor ombord och med detta enastående tillfälle till att skriva dagbok för dagar jag inte haft tid till att skriva för hittills.

När man dessutom vet att man rör sig längre bort än man någonsin varit och riktigt njuter av de nya intryck man får av natur, människor och bebyggelse så är resan helt storslagen. Har suttit 48 timmar på tåget nu (inklusive 3 timmar som jag kom i förväg till Haydarpasa-stationen i Istanbul). Vädret idag är halvmulet och några regnskurar har förekommit.

Gick upp klockan 8 idag, eller rättare sagt ner ifrån bagagehyllan där jag spenderat natten. Det var hårt att ligga på stålörsställningen trots att jag hade astronfilt, sovsäck och kavaj under mig. Till yttermera visso hade jag ont i huvudet och mådde därför rätt dåligt. Tog huvudvärkstablett nu på morgonen och mår nu fint.

In i restaurangvagnen, sedan jag först ätit två hårdkokta ägg och två mandariner, och tog en kopp te. Träffade där först ett amerikanskt par som också skulle till Indien, sedan en student ifrån Tanzania av iranskt ursprung som studerat i Iran och Libanon men inte lyckats komma till Sverige dit han längtar. Han var jättetrevlig och gav mig adressen till en bra pension i Teheran och lovade ge mig hjälp om jag vill ha det. Slutligen träffade jag i restaurangvagnen två danskar, en långhårig kille och en tjej som varit ute många gånger i Asien och hade en stor hund med sig på resan.

Sedan har jag ägnat dagen åt att skriva dagbok och samtalat med **Amin** från Afghanistan som kommer ifrån Mazar-e-Sharif i norra dari-talande delen av landet men ursprungligen kommer från pashto-talande södra Afghanistan. Detta till trots talar han ytterst bristfälligt pashto. Däremot talar han engelska och slovenska då han har bott 4 år i Jugoslavien. Nu ska han resa hem och hämta sin fru, sedan skall de bosätta sig i Jugoslavien.

Killen från Tanzania är ännu mer språkkunnig. Han talar hindi, urdu, engelska, turkiska, arabiska, persiska och swahili.

Till lunch åt jag en medhavd burk med ris och köttfylld paprika, jättegott. Mandariner och kex till efterrätt.

Till följd av att den stundande båtresan där inte hela tåget skulle få plats fick vi besked om att vi måste byta vagn, så jag har nu packat mina grejer och är redo.

Klockan är nu 15:20. Regnet har tilltagit och den stäppliknande slätten är fylld med stora vattenpölar. Vi är nu alla samlade i gruppen – Amin, **Mike**, de tre pakistanerna och jag. Jag har inte sett till **Helge** idag men jag funderar på att föreslå att vi sticker och tar en kopp te. Jag har mat tillräckligt med för resan så det bara te som är önskvärt emellanåt.

Restaurangvagnen var dock stängd på grund av att vi närmar oss sjön.

Anlände till färjestationen fyra timmar försenade och väl där finner vi att vår vagn trots allt skall följa med båten. Alltså behövde vi inte byta.

Iväg med båten 18:30. Jag tog mig genast upp på färjan och installerade mig i den moderna salongen. Träffade Helge och en italienare som var jättetrevlig och jag kände igen från hotellet i Istanbul. Han heter **Mauro**.

Träffade även en del andra nya bekanta och snackade med dem en stund. Såg sedan tanzaniska killen borta vid ett bord tillsammans med en amerikan, **Jeff**, samt ett holländskt par. Gick bort till dem och slog mig ner. Jeff lånade min Asienbok och började skriva av. Han var trevlig men verkade helt blåst i huvudet. Han visste inget om länder, städer, valutor eller något.

Så småningom hade alla dessa gått ner till tåget igen och lagt sig eftersom vi skulle komma att passera gränsen till Iran vid 03:30 tiden. Helge och Mauro kom dock tillbaka igen och då fick de låna min bok över natten. Återsåg även flera andra människor som jag har blivit i varierande grad bekant med. Det här tåget är det mest fantastiska och underbara tåg jag farit med. Alla dessa trevliga människor och den gemenskapskänsla

som präglar alla. Det gör att man trivs och kommer i kontakt med vem som helst. Jag ändrade redan nu på kvällen min klocka till iransk tid. Det är en och en halv timme före Turkiet. Detta för att komma in i den nya rytmen. Gick ner och lade mig i kupén klockan 23:30 iransk tid.

4 november 1972

Det snöar ute. Fantastiskt men så är vi också högt upp i bergen i gränsområdet mellan Iran, Turkiet och Irak. Vi är på iranska sidan sedan klockan 8. Här är våldsamt kargt och otillgängligt med mjukt rundade men ändå höga berg och kullar. Detta är kurdernas land. Här är det endast de nomadiska, mot alla regeringar upproriska på grund av godtyckligt satta gränser, kurderna som kan klara sig.

Kurderna, splittrade på fyra länder, har en fadersrättslig patrilineärt uppbyggd stamorganisation, har jag lärt mig av min bok *Världens Folk*.

Nu hade vi närmast oss storstaden Tabriz och det var lågland runt omkring. Snön hade förbytts i regn men sedan klarnade det upp och blev uppehållsväder med ljusa moln. Vi var nu cirka åtta timmar försenade.

Sov fint i natt, men väcktes bryskt vid 5-tiden av biljettkontroll samt utdelning av formulär att fylla i för utresan från Turkiet. En halvtimme senare blev det passkontroll och tullundersökning, turkisk. Jag behövde inte visa något i min packning såsom varande svensk (inte heller behöver svenskar visum till Turkiet). Amin och pakistanarna däremot fick öppna varenda väska och deras pass blev grundligt undersökts.

Mutbara tullare

Det är framförallt radioapparater och dylikt som myndigheterna är ute efter att stoppa smuggling av. Amin hade förra gången han reste genom Turkiet för sex månader sedan haft med sig en bandspelare från Jugoslavien. Det stod korrekt angivet på hans turkiska visum, liksom på det iranska visat att han fört in en bandspelare. Nu räknar emellertid Iran med en annan tideräkning och det stod därför ett helt annat årtal och dessutom med persiska siffror (1331).

Nu hävdade därför de turkiska tullarna att Amin nu hade med sig en odeklarerad bandspelare som han inte ville visa. De vägrade att titta på hans nya visum som var helt blankt och tog ifrån Amin hans pass. Han fick besked att han måste åka tillbaka till Turkiets huvudstad Ankara, två dagsresor bort. Han tvingades packa ihop alla sina saker och lämna tåget.

Visserligen begrep han att han kunde muta tulltjänstemännen och att just det var avsikten med tullarnas fullständiga avsaknad av logiskt tänkande. Men Amin vägrade först böja sig. Efter en halvtimme kom han dock åter ombord på tåget sedan han i likhet med två indier betalat tulltjänstemännen 50 lira i muta, motsvarande 17 kronor.

Vi lade oss åter till rätta, jag i min sovsäck, och somnade. Efter en timme var det dock åter tvunget att vakna, nya formulär skulle fyllas i, denna gång inresepapper för Iran. Fyllde i dem och somnade om, tills klockan 09:15 då vi ankom till kom iranska gränskontrollen.

Återigen inga problem för mig och den här gången inte heller för de andra.

Därefter ytterligare en insomning. Vaknade klockan 11 och kände mig pigg. De övriga sov fortfarande utbredda över vår gemensamma bädd. De flesta hade en av pakistanarnas enorma, tjocka och varma täcke över sig. Jag käkade mitt återstående hårdkokta ägg, lite bröd med marmelad, två mandariner samt de resterande kexen.

Alternativ reseplanering

Nu kom en massa andra pakistanare in i vår kupé och fyllde luften med urdu. Jag tog mig därför över till kupén med Helge, Mauro med en italiensk kompis samt två engelsmän och

en australiensare, allihop jättetrevliga. De satt och läste i min bok och vi diskuterade att köpa en gruppbiljett för tåget från Teheran till Mashad. Jag vet inte hur jag ska göra. Egentligen vill jag stanna i Teheran och därefter fara ner till Irans mest intressanta städer Isfahan och Shiraz, men samtidigt går jag då miste om att få ha en kul gemensam resa med alla vännerna från detta tåget.

Klockan är nu strax 15, jag sitter och snackar med Amin och Mike – den senare från Manchester. Har diskuterat med Amin om allt som gäller Afghanistan, och även fått adressen till honom i Kabul där han kommer att vara i två veckor, i annat fall kan jag kontakta en god vän till honom som jobbar på informations- och kulturministeriet i landet.

Köpte en kopp te för min sista turkiska lira av en försäljare som kom runt och sålde te i korridoren. Sedan begav jag mig till restaurangvagnen med Amin och Mike och betalade skojugt nog med en svensk tiokronorssedel jag hade med mig, eller snarare halva för jag fick tillbaka växel i iranska rials. Jag köpte en kotlett som dock inte var särskilt god.

Efteråt satt jag i kupén och läste själv i Asienboken. Öppnade min medhavda burk med körsbär. De låg emellertid i en tjock, söt sirapslag och var inte goda därför. Hällde ut sirapen, sköljde körsbären med dricksvatten och åt dem sedan i vin.

Gav bort mitt återstående torra bröd och lite vin till Helge som inte fått någon mat på hela dagen. Var borta i hans kupé medan mina kupévänner spelade kort. När jag kom tillbaka hade de lagt sig och släckt. Jag ställde till med lite uppståndelse genom att tända och flytta på alla väskorna på ena väskhyllan för att ge plats åt mig. Rullade ut sovsäcken, hoppade upp och lade mig.

Fick genast känning av magont men ignorerade det då jag brukar få lite knip av för mycket pudding-ätande, men efter någon timme var jag så illa därän så jag tvingades hoppa ner, ta med en tidning och gå på toaletten, bara ett hål i golvet. En redig diarré, blå av körsbär och så därtill en uppkastning. Sedan mätte jag åter fint och gick tillbaka till sängs och sov gott. Och det blev inget mer med magproblemet

5 november 1972

Vid fem-tiden gick alla pakistanarna liksom Amin upp, ty vi närmade oss Teheran. Jag låg kvar till 05:30 innan jag också steg upp, packade ihop alla mina saker och förberedde mig för ankomsten till Teheran. Prick klockan 6 var vi framme, i gryningsljus. Rätt trött tog jag farväl av mina kupévänner och gick så av tåget.

Klockan är nu 18:55 och jag sitter på en åttamanna-rum på ett hotell alldeles vid Teherans järnvägsstation. Delar rummet med Helge, **Morello** och Mauro (det vill säga italienarna från tåget). Dessutom en holländsk kille och hans tjej, en kanadensare och en australiensare. Vi betalar 40 rials per person vilket är lika med 2,50 svenska kronor. Holländarna och australiensaren sover, kanadensaren är på toaletten, italienarna spelar kort och Helge skriver brev. Själv känner jag mig inte i så värst god sinnesstämning, delvis beroende på tröttheten jag lidit av idag men framför allt för att dagen har varit rätt tråkig.

En trevlig sak var emellertid emellertid att jag hade fått brev hemifrån på Poste Restante. Det var kul att höra att det är så fint hemma, att ni fått mina kort, att pappa håller på att bli kurant igen och att ni har roliga saker för er.

Tre påpekanden:

1/ Jag var aldrig i Ungern, trots att jag ursprungligen planerade åka dit.

2/ Jag hade givetvis hoppats att ni skulle sparat alla dagstidningar, och

3/ Jag blir inte av med pass och pengar på vandrarhem, enda sättet att så skulle ske vore genom att jag blev bestulen, men jag är visst inte så godtrogen att jag utsätter mig för att bli lurad av nyförvärvade vänner. Jag är fullständigt medveten om riskerna men ännu har jag inte vidareutvecklat bekantskapen med andra än jag vet är äkta och ärliga.

För övrigt blev jag tacksam för att försäkringsskyddet anskaffades, Men ledsen för att jag inte hade någon möjlighet att få ert brev i Beirut eller eller huvudtaget komma dit.

Visum till Afghanistan

Klockan är nu 19:15, jag känner mig bättre sedan jag skrivit dessa påpekanden. Imorgon planerar de övriga sju resa med tåget till Meshad och vidare till Afghanistan. Jag tänker dock fara ner till Isfahan först.

Klockan 6 i morse var stationen här i Teheran fylld av ryggsäcksmänniskor samt av afghaner och pakistanare på väg hem. Men ingenting var öppet, varken växlingskontor, informationsbyrå eller bagageinlämning.

Jag hängde ihop med folket från Helges kupé som utökats med holländarna. Vi beslöt att genast söka upp Afghanistans ambassad för att skaffa visum. Vi måste göra det idag ty i Afghanistan kommer man i tre dagar med början från imorgon fira att fastemånaden ramadan är över med en stor fest och då håller ambassaden stängt. Däremot är det idag vardag trots att det är söndag – eftersom vi är i ett muslimskt land där fredag är veckans vilodag.

Utan karta eller någonting och med helt obegripliga nummer på bussarna var det nästan en hopplös uppgift. Men vi frågade oss fram och vänliga västerländskt klädda affärsmän som kunde engelska hjälpte oss att komma på en buss ifrån nära stationen längs huvudgatan i Teheran, Pahlavi Avenue upp till den moderna delen av staden. Där hamnade vi först fel, vi kom till en sektion av Afghanistans ambassad som handhar konsulära ärenden åt Irak – Irak och Iran har som bekant usla relationer. Lång vandring med ryggsäcken på ryggen, slutligen fick vi ett korrekt tips om en kilometer till den riktiga ambassaden vid Pahlavi Avenue.

Under tiden hann klockan bli åtta och bankerna öppnades. Jag växlade en resecheck och sensationellt nog tog de ingen provision så jag fick ut full kurs, 10 dollar blev 760 rials. Kom upp till ambassaden klockan 9, nu var det strålande solsken och rätt varmt. Det var en oansenlig byggnad, – i motsats till Irak-sektionen, men vi kände igen den afghanska flaggan utanför. Här var redan flera av pakistanarna från tåget, bland annat en som har en flickvän i Göteborg. Utbytte adresser med ett par som jag blivit bekant med.

Av en vakt utanför fick vi veta att visumärenden tar två dagar. Alltså sprack mina vänners plan att redan idag klockan 12:40 ta tåget till Meshad, en resa på 19 timmar. Ambassaden öppnade 09:30 och alla människor från tåget strömmade in i lokalen och vi fick snabbt tre formulär att fylla i, det vanliga tjafset om namn, passnummer och hur länge man ska vara Afghanistan med mera. Lämnade in formulären +3 fotografier och utlovades att passet skulle kunna hämtas imorgon klockan 10.

Fruktansvärd stad

Efter ambassaden beslöt vi oss att ta oss till Amir Kabir-gatan vid vilken de billigaste hotellen i staden ligger, bland annat till den mest kända träffpunkten för Asienfarare, Hotell Amir Kabir. Vi började vandra dit men efter en halv timmes promenad träffade vi på en iranier som på god engelska förklarade att vi skulle behöva gå ytterligare minst en timme och uppmanade oss att hellre ta en taxi. Han berättade också vilket pris vi ska acceptera. Genast sedan vi ställt oss och vinkat stannade en taxi men han ville ha 100 rials för att köra sex personer, och så mycket skulle det inte kosta. Nästa taxi kom med budet 60 rials, d v s 10 per person och det accepterade vi. Helge hade dock lyckats få lift med den tjejbilist. Som jämförelse kan sägas att bussresor kostar 2 rials, men vi visste ju inte alls vilken buss vi skulle ta eller någonting.

Teheran är en fruktansvärt stad, Trafiken är våldsam, oreglerad och fruktansvärt stor. Fotgängare är här som på andra håll helt chanslösa. Några gröna gubbar (övergångsställen) som säkrar en säker övergång av gatorna finns visserligen men är meningslösa då trafiken som svänger in på en gata har företräde. Dessutom är staden så enormt stor att man måste ta buss eller taxi vart man skall. Människorna är däremot underbara, alla man möter är hjälpsamma och trevliga.

Staden är egentligen två städer, del den västerländskt moderna delen med moderiktigt klädda män och kvinnor, dels den gamla staden där alla kvinnor från tio års ålder och upp till 50-60 bär slöja och när de möter en man döljer de hela ansiktet. En företeelse som jag fått höra bygger på islams idé om att kvinnor är underlägsna och skäms för sitt kön. Kontrasten mellan de unga studentskorna i minikjol och de traditionella flickorna är enorm. Kom till Amir Kabir och in på hotellet. Här var en massa folk ifrån tåget redan. Klockan var nu tolv och vi frågade efter ett rum för åtta, men då blev vi hänvisade till att vänta till klockan 14, då alla som skulle lämna hotellet checkat ut. Trött var jag och det var jätteskönt att få slå sig ner i cafeterian. Tog en flaska chokladmjolk och åt en portion chips. Läste en tidning som jag köpt – The Teheran Journal, en iransk tidning på engelska som hade shahen på förstasidan. Förutom Teheran-nyheter var den uteslutande fylld med utrikestelegram från den amerikanska nyhetsbyrå UPI. Efter en timme kom Helge och han meddelade att han funnit ett hotell vid stationen som var betydligt billigare än Amir Kabir. Där skulle en säng bara kostar 75 rials. Vi beslöt därför att ta oss dit istället, och utökade med en kanadensare började vi promenera. Gick och gick och kom ut på Pahlavi Avenue varifrån vi var säkra på att kunna ta buss till stationen. På vägen råkade vi passera huvudpostkontoret och jag gick givetvis in. Överst i högen bland breven på E låg det som var hemifrån och jag fick betala två rials samt visa legitimation för att få ut det.

Våldsamt förkyld

Så småningom kom vi till hotellet. Vi undrade över priser och föreståndaren sade nu att han ville ha 70 rials per person, men Helge som är mer eller mindre en expert på att pruta priser fick honom att erbjuda oss ett rum för 40 rials per person, vilket vi tyckte lät hyfsat. Besiktigade rummet men fann då att det var ett rum med bara en stor persisk matta. Vi skulle alltså sova på golvet. Helge prutade då ner beloppet ytterligare till 20 rials per person men vi andra ville ha riktiga sängar. Det slutade med att vi fick ett rum med sex sängar och betalade 40 rials per person, medan Helge sov på golvet för 20. Installerade mig och lade mig för att vila. En hotellanställd kom upp med te, kostade 2 rials. Efter en stund gick jag ut att söka få i mig middag. Gick i gamla delen av stan med dess genomgående låga hus och beslöjade kvinnor. Letade dock förgäves efter en restaurang som serverade mer än dricka eftersom det ju var ramadan. Efter solnedgången visste jag att det skulle gå att få mat, men jag var hungrig redan nu. Jag köpte därför i en affär en flaska mjölk samt en konservburk med kyckling och bönor. Skulle sedan gå hem men med bara en dålig handritad karta var det inte så lätt att hitta. Kom rätt först efter en jättelång omväg. Åter på hotellet åt jag min mat och därefter skrev jag dagbok till klockan 19 då jag i likhet med alla de andra gick till sängs. Har blivit våldsamt förkyld med en obehaglig hosta. Samma förkylning har alla de övriga också fått, så hela natten var det hostningar och snytningar. Sov i min sovsäck eftersom den var betydligt varmare än de lakan som sängen var bäddad med.

6 november 1972

Vaknade klockan 9 av att Morellos väckarklocka ringde. Kände mig matt och hade lite feber förutom att jag fortfarande var förkyld. De övriga stack ut och köpte mat, medan jag bara åt lite bröd som jag blev bjuden på. 09:45 stack jag ska ut i solskenet med de andra för att ta oss till Afghanistans ambassad. Tog en buss och kom nästan ända fram, behövde bara promenera 20 minuter på Pahlavi Avenue, som är en fruktansvärt lång gata, den har två namn, den första delen har husnummer upp till 1700, på den andra är afghanska ambassaden belägen på nummer 1000. 10:45 var vi framme och vi blev insläppta till visumkontoret och fick betala 125 rials för visumet och behålla två formulär.

Efteråt bannade jag mig själv, trodde att jag i ansökan angett jag bara skulle stanna en vecka i Afghanistan, 5-12 november, med ankomst den 8 november. Men i mitt visum stod det faktiskt att hade rätt att stanna en månad från 5 november till 5 december. Skulle sedan ta oss tillbaka till hotellet och hämta våra packningar, ity de andra skulle åka med dagens tåg till Meshad. Promenerade först en stund men tog sedan en fullpackad buss. Tvingades stå hela vägen.

Även jag tog min ryggsäck och följde med vännerna till stationen där jag tänkte lämna in den på effektförvaringen. Det gick dock inte, för här i Teheran måste man kunna visa upp en biljett för att få förvara saker. Sade farväl till Helge, Morello, Mauro, australiensaren och holländska paret. Jag hade tidigare under dagen inte alls varit särskilt sällskaplig då jag bara längtade efter att få sova och jag mådde rätt dåligt.

Asienfararnas favorithotell

Beslöt mig för att ta mig till Hotel Amir Kabir då jag visste att det var bra och jag hade ingen lust att ånyo ha problem med att hitta ett billigare hotell så uselt som jag mådde. Tog en taxi för 30 rials och kom till hotellet klockan 13. Fyllde i ett formulär och lämnade passet, något man inte behövt göra på det andra hotellet. Fick vänta till klockan 2 när gäster checkade ut. I väntan köpte jag i halvsovande tillstånd två stycken chokladmjölk. Fick så ett fint enkelrum för 100 rials per natt – jag struntade att det var ett högt pris. Bra säng, eget tvättställ, bra belysning, bord och klädhängare. Enda negativa var den hemska trafiken utanför. Rullade genast ut min sovsäck och kröp ner i värmen. Låg och sov till klockan 17.

Då gick jag upp trots att jag var brännhet i pannan och väldigt matt. Gick bort till serveringen och beställde ägg och chips, bröd, mjölk och lemonad för 49 rials. Orkade inte äta all maten. Efteråt beslöt jag mig för att skriva dagbok och gjorde det. Träffade två japaner som jag haft sällskap med praktiskt taget sedan Thessaloniki och nu åter på samma hotell. Träffade sedan också en av människorna från Helges kupé, engelsman som avvek från det övriga sällskapet igår.

Slutligen träffade jag en sällsynt trevlig mexikan, **Tulio**, ännu en som åkte med samma tåg. Han blev jätteglad över att återse mig och när han hörde att jag hade feber sprang han och hämtade aspirin att ge mig och bjöd på en kopp te. Han hade idag tagit en gammaglobulinspruta här i Teheran för 600 rials, en dos på 4cc. Det motsvarar 42 kronor, i Sverige kostar samma 50 kronor.

Klockan är nu 21, aspirinen har väsentligt sänkt febern och just nu mår jag om inte bra så i alla fall hyfsat. Jag har bestämt att stanna här på hotellet tills jag blir bra, reser alltså inte till Isfahan utan tar mig direkt till Afghanistan. Trist är dock att jag väntar på fler brev här i Teheran och hade därför tänkt stanna i Iran så länge som möjligt.

Här på fina hotellet är det väldigt trevligt, en radio står på hela tiden och spelar klassisk musik och vidare finns här en massa böcker att läsa om man har lust.

7 november 1972

Gick upp klockan 10 efter elva timmars sömn. Beslutade att jag trots att jag fortfarande var matt skulle ta mig till turistbyrån belägen flera kilometer från hotellet.

Ute var det strålande solsken och varmt. Gick och gick i en timmes tid förbi alla livsfarliga korsningar och kom så till den gata där turistbyrån skulle finnas på – Boulevard Elizabeth II, som vanligt en helt spikrak åtta-filig motorväg mitt inne i stan. I mittremsan fanns bänkar utplacerade och jag slog mig ner på en.

Plötsligt kommer en medelålders man och sätter sig bredvid och börja samtala. Efter en stund undrar han om jag vill ha lunch. Han går då till en servering alldeles mittemot och

kommer ut med en jättelik smörgås med en stor köttbit, tomat och gurka. Han ger mig den och sedan säger han sig ha bråttom och måste gå. Men han ber mig komma tillbaka ikväll klockan 21 för att följa med honom hem till hans lägenhet. Jag lovade, men självfallet utan att mena det.

Kom till turistbyrån och fick en stadskarta och angivet vilka bussar jag kan för att komma till olika platser. Denna sista upplysning underlättade betydligt min hemfärd och jag kunde genast ta en lämplig buss plus att jag nu kunde orientera mig med kartans hjälp.

Besökte stadsparken, en väldig park där folk låg och sov på gräsmattorna. Själv var jag dödstrött och satte mig på en bänk och tog igen mig. Genast kom en välklädd iranier som ville fråga mig om uttalet på en rad engelska ord. Här i Iran går man verkligen in för att få folk att lära sig engelska, och alla offentliga anslag liksom gatuadresser skrivs på såväl persiska som engelska.

Efter en stund gick jag vidare till den närbelägna basaren och promenerade runt. Två saker var mycket annorlunda mot basaren i Istanbul . Här var det mindre avsett för turister utan det såldes mest bruksartiklar och varor avsedda för inhemska köpare. Dessutom var det ingen teknik över försäljarna här, de bara satt passivt och väntade på att man ville ha något. I Istanbul rusar de efter en och försöker till varje pris sälja sina varor. Samma sak gällde skoputsarna.

Otrevlig svensk

Tillbaka på hotellet gick jag och lade mig för att sova ett par timmar. På kvällen hade jag tänkt att läsa en medhavd bok om Latinamerikas historia men blev snart avbruten av en svensk människa på 30 till 40 år som var på väg hemåt. Han var emellertid stupfull och otrevlig. När jag inte hade något att undra över angående Indien blev han arg och dessutom kritiserade han mig för att sitta och läsa om en annan kontinent när jag var i Iran. Som en räddare i nöden kom min mexikanska vän Tulio och avbröt det hela. Han är verkligen en lustig person, han ser ut som en charterturist med kort hår och basker, han blir omedelbart god vän med alla han möter – inklusive hotelldirektionen, taxichaufförer, iranska skolpojkar, kuwaitiska affärsmän, ja alla typer. Dessutom är han ytterst allmänbildad, läser sociologi på universitet i Mexiko och han har varit i Sverige. Satt länge och samtalande om allt möjligt.

Klockan 20 bjöd han mig att följa med till en iransk kille som han hade träffat och blivit inviterad att besöka dennes föräldrar. Jag fick följa med dit, det var bara fem minuters promenad från hotellet. Vi blev hjärtligt mottagna. Efter ett par koppar te föreslog killen som var 17 år att vi skulle gå till en offentlig teservering och så gjorde vi. Det var ett kvartersställe med många gubbar men också barn och ungdomar som kollade TV och drack te. Blev som vanligt översvallande positivt mottagna, alla ungarna samlades runt oss och var överlyckliga. Kyparen kom och fyllde på mer te oavbrutet. Efter att ha skakat hand med alla tog Tulio och jag oss åter till hotellet.

Människorna här i Iran är sannerligen bland de trevligaste jag mött.

8 november 1972

Gick upp klockan 10, träffade Tulio och åt frukost med honom, yoghurt och choklad. Satt sedan och gjorde ingenting till klockan 14. Köpte då till lunch en burk med bönor som dessvärre inte var goda. Tulio for därefter till indiska ambassaden för att skaffa visum men kom tillbaka med oförrättat ärende på grund av att det idag var *bank holiday*. Ikväll klockan 20 skulle han fara med buss till Isfahan, men i väntan på den färden föreslog Tulio att vi

skulle besöka ett berömt zoo och det accepterade jag men först måste jag få sova middag två timmar.

Kom iväg klockan 16 och tog en taxi men chauffören verkade inte veta vart han skulle köra utan frågade hela tiden andra taxichaufförer. Han körde och körde och påstod att det var rätt väg till zoo, men på kartan såg jag att vi körde åt totalt gålet håll, västerut längs spikraka Eisenhower Avenue i 25 minuter. Ut ur stan och så stannar han vid ett väldigt monument, inte något zoo. En våldsamt lyxig skrytbyggnad – jag vet faktiskt inte vad det var för ett monument – i detta egentligen ganska fattiga land. Taxichauffören vill ha 100 rials för körningen, vi betalade 50.

5 rials inträdesavgift till monumentet och blev kontrollerade av uniformerade vakter som såg till att inga kameror eller väskor fördes in. Första objekt att visas var en underjordisk våning med en jättesal glest dekorerad montrar fulla av historiska föremål. Därefter fick vi åka hiss fyra våningar upp. Vacker utsikt härifrån över det fasansfulla Teheran. Tillbaka till källaren och ett audiovisuellt spel där man ställde sig på ett rullband och fördes in i en fullständigt galen bioföreställning. En massa filmsnuttar visades, stillbilder omgav en och en massa ljud och röster hördes. Som avslutning fick man plågas av att se på shahen och hans familj på en massa filmer. Blev alldeles yr av det hela.

Efteråt ställde vi oss i kylan vid en busshållplats. Proppfulla bussar passerade oss och det verkade helt hopplöst att få tag på en taxi. Slutligen kom dock en helt tom buss och vi fick alltså sittplatser. For tillbaka längs Eisenhower Avenue en kvart, så stannade bussen vid sin ändhållplats och vi började gå mot hotellet. Jag hävdade dock att det var jättelångt till hotellet men Tulio var envis och ville absolut gå och vi gick därför. Hittade ett fint konditori på vägen och fann för första gången i Iran goda karameller att köpa. Men klockan hade blivit 18:30 och Tulio skulle vara på bussbolaget exakt en timme senare. Då gav han med sig, vi tog en taxi och betalade 30 rials. Avslutade vår samvaro med att dricka te och utbyta adresser. Han begav sig sedan iväg, medan jag gick till mitt rum och lade mig klockan 20.

9 november 1972

Trött trött, låg och sov mestadels till klockan 13. Gick upp och frågade efter ett apotek och blev hänvisad till ett 50 meter från hotellet. Stack dit och köpte hostmedicin för 50 rials. Sedan tillbaka till hotellet, prövade medicinen och beställde min frukost/lunch/middag i form av omelett med tomater, yoghurt och te. Resten av eftermiddagen gjorde jag intet av värde, ity jag fortfarande inte mår normalt. Dödstrött gick jag och lade mig igen klockan 18.

10 november 1972

Upp klockan 9. Dags lämna Teheran, så jag packade mina grejer, åt lite frukost och betalade sedan hotellet och checkade ut. Hotellets anteckningar måste ha varit lite dåliga för jag behövde bara betala för tre nätter, inte fyra som varit korrekt. Därigenom kostade vistelsen bara 300 rials.

Promenerade i det underbara solskenet, passerade postkontoret så jag gick in en sista gång för att kolla Poste Restante. Lämnade sedan ett besked om att all post till mig ska sändas vidare till Delhi. Jag hade sett andra liknande meddelanden.

Jag tog en buss till järnvägsstationen och eftersom det var fredag var bussen nästan folktom.

Köpte genast min tågbiljett till Meshad, tredje klass med studentpris blev 365 rials. Det var

sensationellt nog automatisk sittplatsreservation. Tog mig till tåget, klockan var 11:30 och tåget skulle avgå 12:40. Jag hade fått plats i vagn nummer 9, men jag hade ingen aning om vilken det var. Hänvisades av folk att ta mig långt bort. Slutligen trodde jag mig ha kommit rätt och gick in i en kupé där det redan satt tre andra personer varav en kvinna med slöja. Satt och vilade alltmedan tåget fylldes folk. Vid avgång uppstod trubbel ty någon satt fel och det visade sig naturligtvis att det var jag. I all hast fick jag plocka ihop mina saker och tränga mig genom tre vagnskorridorer innan jag kom till rätt vagn, rätt kupé och rätt plats.

Tåg till Meshad

Det var träbänkar. Som vanligt blev medpassagerarna intresserade av mig, och en av dem kunde tala lite engelska. En av dem andra var någon slags helig man och en tredje var jätteentusiastisk att lära mig sjunga en iransk visa.

Satt likväl och hade det är långtråkigt hela dagen och var alltför passiv för att skriva dagbok. Det enda jag gjorde av värde var att skriva vykort till **Eva**, **Madeleine** och **Gusten**. Tåget stannade mitt ute på vischan klockan 16, dags för bön vid solnedgången, och ännu ett stopp gjordes vid 22-23-tiden Det var långa uppehåll för att alla passagerare skulle ha en chans att ta sig ut och bedja.

Hela kvällen satt jag och trängdes på grund av att en massa människor kom in i vår kupé och satte sig för att lyssna på den vise mannen.

En trevlig student kom och satte sig hos mig. Han lånade mig sin filt för natten. Jag frågade så de andra ifall det var OK att jag lade mig på en av väskhyllorna, men de hävdade att det inte gick för sig. Men en iransk kille gick i en bönpaus in i kupén och helt fräckt utan att fråga flyttade han på väskor och lade sig på hyllan. När mina medpassagerare kom tillbaka blev de upprörda över den fräckheten eftersom jag hade frågat först. Och så hjälpte de mig att komma upp.

Blev dock en fruktansvärd natt – det var stört omöjligt att sova och jag kände mig verkligen dålig. Till på köpet var det för varmt. Låg timme efter timme och längtade efter klockan skulle röra på sig. 05:30 gick alla upp även jag, dödstrött.

11 november 1972

Framme i Meshad klockan 8 i soligt väder.

Detta är Irans heligaste stad och är med sina 3 miljoner invånare landets näst största. Den ligger 850 kilometer öster om Teheran och är administrativ huvudort för provinsen Razavikhorasan. På 800-talet blev Imam Reza – den åttonde imamen i shia-islam – förgiftad och dog martyrdöden i staden (källa: Wikipeda)

Jag visste dock 1972 ingenting om stadens betydelse, utan tog mig så snabbt som möjligt vidare med buss till Taybad, Irans gränsstation mot Afghanistan, 23 km från Meshad.

(Tre år senare stannade jag längre i Meshad, se resebrev nr 2, http://larseklund.in/resebrev/2_maimana-mazar1975.pdf)

I väntan på bussen besökte jag butiker i Meshad tillsammans med en kille som kom och hjälpte mig på stationen på morgonen och tog mig till busstationen per moped. Han förde mig därefter först till en ädelstenshandlare och sedan till faderns mattaffär i syfte att få mig att spendera mina pengar. Det gjorde jag dock inte, utan jag handlade bara mjölk och bröd. Hade köpt bussbiljett för 70 rials för avfärd klockan 10 men avgångstiden ändrades till klockan 14. Allt bagage lastades på taket. Skönt vara på väg igen. Träffade en trevlig tysk resenär, **Helmut Nork**. Bussen var av dålig standard och vi kom till Taybad först klockan 17 just när det mörknade.

Tog in på ett hotell bredvid busstationen, och delade ett fembädds-rum med Helmut samt en australiensare, en engelsman och en japan, och betalade 25 rials per person. Ris, kött och te till kvällsmål. Dramatik på kvällen, hörde talas om en skjutning i närheten, en engelsman dödad. Stor uppståndelse och polisinsats.

12 november 1972

Upp klockan 06:45, drack en kopp te innan avfärd med en fullpackad minibuss klockan 8 över gränsen till Afghanistan och till staden Herat. Först en färd på 30 kilometer genom ett ökenliknande landskap till gränsen som vi nådde klockan 12. Där var passkontroll och vi fick lämna våra visumformulär. Vid gränsen fanns stora varningsskyltar om att man inte må smugla knark.

För sedan vidare till den afghanska gränsstaden Islam Qala. Här blev det kontroll av våra vaccinationskort och redovisning av värdesaker som skulle stämplas in i passet. 13.30 åter på väg, längs asfalterad väg till Herat, genom spännande landskap med nomader som bodde i tält. Framme i Herat tog jag in på ett hotell med Helmut, kostade 30 afghanis för ett rum per natt.

Herat belägen invid floden Hari Rud är Afghanistans tredje största stad med anor från Alexander den stores tid. Staden syntes mig omedelbart vara en underbar plats, olik alla andra platser jag upplevt i världen. Jag kunde dock inte så mycket om staden som jag stannade två nätter i. Precis som i fallet med Meshad gjorde jag ett betydligt grundligare besök tre år senare, *se resebrev 2*.

På kvällen tog vi en promenad i stan. Eftersom detta var länge länge sedan och saken nu får anses vara preskriberad ska nämnas att vi liksom alla andra Indienfarare erbjöds köpa hasch av bästa kvalitet här i Herat och vi fick testa att röka. Jag kände inte mycket till effekt.

13 november

Herat hela dagen. Upp klockan 10 i lite dålig stämning, hade börjat lida av hemlängtan. Men att avbryta resan var inte tänkbart eftersom jag planerat för denna Indienresa i ett års tid och jag bara kände att jag måste nå ända fram till Indien. Men hur göra sen? Började fundera på olika möjligheter och en tänkbar lösning vore att efter Indien återvända till Afghanistan och härifrån sedan resa genom Sovjetunionen hem till Sverige. (*Det blev också mitt val, jag fixade den hemresan när jag var i Kabul en vecka senare.*)

Ägnade dagen åt att promenera runt i stan och bland annat gå till banken för att försöka växla mina iranska rials till afghanis. Men banken accepterade inte iranska pengar, så istället växlade jag i en vanlig affär. 2000 rials blev till 1920 afghanis.

Sedan gick jag till basaren och gjorde spännande inköp, en traditionell mössa med fint virkat mönster för 50 afghanis och en underbar fårskinnspäls för 1200 afghanis. Så nöjd med dessa köp.

Det var emellertid väldigt varmt på dagen (men kallt på natten) och hotellet hade inget badrum, utan istället fick jag uppsöka ett turkiskt badhus. Jätteskönt med rejält het uppvärmning och sedan en kalldusch efteråt. För övrigt köpte jag vykort och skickade ett hem till familjen samt ett till **Kjell Åke Bjärming**.

14 november 1972

Halvdag i Herat, innan bussfärd till Kabul via Kandahar.

Promenerade i solskensväder med Helmut och besökte affärer. Avfärd för bussen var klockan 15. Hade beställt platser långt fram i bussen för att kunna njuta utsikten, men Helmut snodde fräckt min fönsterplats, vilket irriterade mig. Naturen längs vägen var karg och ödlig och med ganska höga berg vid sidan. Bussen stannade efter några timmar vid en restaurang för att äta ris och dricka te. Ett nytt stopp på 1,5 timmar vid midnatt. Sov inget vidare på natten, men utnyttjade pälsen som huvudkudde. Drack vattnet på bussen.

15 november 1972

Bussen anlände Kandahar klockan 6 och där skulle vi byta buss för att fortsätta till Kabul. In på en servering som inte öppnat ännu. Slö stämning men vi fick i alla fall en kopp te innan det var dags för ny buss – avfärd klockan 06.30. Bussen körde tills klockan 14 med ett matstopp på vägen. Fin asfalterad väg med vägavgifter.

Framme i Kabul kom genast en massa folk och försökte locka oss till just deras hotell, men en pakistansk medresenär visste ett bra ställe, Hotel Bamiyan, så vi delade en taxi dit. Fick ett rum för fem personer med kostnad 18 afghanis per person.

Dödstrött efter den jobbige bussresan gick jag till sängs redan klockan 19.

Fortsättning på resan, se resebrev nr 21,
http://larseklund.in/resebrev/21_kabul-amritsar.pdf

Lund den 23 november 1972.

Utrikesdepartementet
Stockholm

Vår son Lars Gunnar Thorsten Eklund, Neptunusgatan 2, 22357 Lund personnummer 530324-4056, är under höstterminen 1972 ute på långresa och hade den 5/11 nått till Teheran, Iran. Normalt under sin resa genom Europa och fram till Turkiet och Teheran har vi fått brev eller kort varannan eller var tredje dag från honom. Resan hade hittills gått utan problem. Det senaste brevet som vi fått var daterat i Teheran den 6/11 och kom oss tillhanda i Lund den 10/11. I brevet berättade han att han fått värt per Poste Restante, Teheran Sveriges brev. Vidare berättade han att han vid två tillfällen den 5/11 och 6/11 besökt Afghanistans ambassad och därvid fått inresevisum att gälla tiden 8/11 - 12/11. Enligt hans meddelande kunde detta visum förlängas efter ankomsten till Afghanistan. I Teheran bodde han natten 6-7/11 på hotell Amir Kabir. Han var vid tillfället influenssjuk med feber och han skrev att han tänkte stanna på hotellet tills han blev frisk. Därefter tänkte han fortsätta till Afghanistan. I tidigare brev har han meddelat att vi kunde sända brev till Lahore i Pakistan och New Delhi i Indien. Vi har skikt brev till dessa platser den 2/11 resp. 13/11.

Lars åker tåg under hela sin resa och är väl försedd med resecheckar, som han löser in allt efter som han behöver kontanter. Eftersom så lång tid har förflutit från hans senaste livstecken kom oss tillhanda börjar vi bli oroliga. Han reser ensam men i breven skriver han att han ständigt får reskonserter av alla nationaliteter. Under resans gång träffar han på dessa nyförvärvade vänner gång på gång. Det är ungdomar msk som är ute på långresor i samma syfte som han själv.

Vi undrar om UD genom sina olika ambassader i aktuella länder har möjlighet att efterforska vår son. Bl.a. skulle det kanske gå att i Lahore och New Delhi höra om våra under Poste Restanteadressen breven har avhämtats. Vidare om möjlighet finnes att undersöka om han finns kvar i Teheran eller om han verkligen har passerat gränsen till Afghanistan. Vi är väl medvetna om svårigheten att finna enskilda personer som är ute på sådana här resor. I det fall att brev ankommer från Lars så kommer vi att omedelbart meddela detta per telefon.

Till Eder upplysning vill jag nämna mina egna personalia:
Arne Eklund, kamrer vid Lunds kommun, bost.adress Neptunusgatan 2, 22357 Lund.
tel. 046-115267 bostad, 046-124500 arbetet, Personnr 160412-7595.
Jag kan referera till polismästare Bertil Åkerman, Lund tel. 046-124000.

Arne Eklund.

Åkerblad Lunde sid
UD herr Bonander
tel. 27/11-70

Arne Eklund
25/11-72

RESAN TILL EUROPA-INDIEN 1972

- **DDR, Västtyskland och Luxemburg 4-10 augusti**
Resa med Interrailkort . [Resebrev 1](#)
- **Paris-Toulouse-Bilbao-Madrid-Granada**
-Sevilla-Barcelona 10-24 augusti. [Resebrev 53](#)
- **Köpenhamn-Paris-Liechtenstein-Salzburg**
10-18 oktober . Omstart på min första resa till Indien. [Resebrev 54](#)
- **Split_Athen-Thressaloniki 18-24 oktober.** [Resebrev 127](#)
- **Thessaloniki-Istanbul 24-29 oktober.** [Resebrev 118](#)
- **Istanbul-Teheran-Meshad-Herat 3-14 november.** [Resebrev 20](#)
- **Kabul-Lahore-Amritsar 14-29 november.** [Resebrev 21](#)
- **Delhi-Agra 25 november-6 december.** [Resebrev 22](#)
- **Delhi-Kabul-Tashkent-Moskva-Helsingfors-
Stockholm-Lund 7-19 december.** [Resebrev 119](#)

Finnes	Merpackat	UTRUSTNINGSLISTA
X	X	RYGGSÄCK
X	X	SOVSÄCK
X	X	PÅSLAKAN
X	X	KALSONGER
X	X	STRUMPOR
X	X	KRAFTIGA SKOR
X	X	SANDALER
X	X	LÅNGBYXOR
X	X	KORTBYXOR
X	X	2 LÄTTA TRÖJOR
X	X	1 TJOCK TRÖJA
X	X	REGNROCK
X	X	HANDSKAR
X	X	MÖSSA
X	X	BADBYXOR
X	X	ASTRONFILT
X	X	HANDDUK
X	X	TOALETARTIKLAR
X	X	INSEKTSMEDEL
X	X	TOALETTPAPPER
X	X	MATBESTICK, MUGG, KONSERVÖPPNARE, FLASKÖPPNARE
X	X	SNÖREN, PLÅSTER, KNIV, KORRSKRUV, SAX
X	X	DAGBOK, BREVPAPPER, ADRESSBOK, PENNOR, VISITKORT
X	X	HUVUDVÅRKSABLETTER, KOLTABLETTER, VATTENRENINGSTABLETTER
X	X	FOTOGRAFIER

	Finnes	Merpackat
PASS, VACCINATIONSKORT, VISUMHANDLINGAR (DDR OCH UNGERN)	X	X
BOKNINGAR (DDR OCH PARIS)	X	X
TÅGKORT	X	X
RESECHECKAR	X	X
STUDENTLEG.	X	X
ISIS-FÖRSÄKRING	X	X
VANDRARHEMSKORT	X	X
COOKS TIDABELL	X	X
VANDRARHMSFÖRTECKNINGARNA	X	X
ASJEN-BOKEN	X	X
KÄRTOR	X	X
EUROPADOKEN	X	X
JACKA	X	X
RESEKTYR	X	X
KONTANTA PENGAR	X	X
KAMERA, FILM	X	X
NÄSDRYKAR	X	X
TVÄTTMEDEL - Y3	X	X
TAG EN GAMMAGLOBULINSPRUT, STARK DOS	X	X